14. וארא. שכר ישמעאל בזה העולם ומלחמות לעתיד לבוא (שמות לב/א)

1. שכר ישמעאל על ברית המילה

תא חזי: בוא וראה **ארבע מאה שנין קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל, ובעא קמי קב"ה.** ארבע מאות שנה עמד (המלאך) הממונה על ישמעאל ובפיו בקשה להקב"ה[1].

- **אמר ליה: מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך?** האם כל מי שנימול יש לו חלק בך?
- **אמר ליה: אין.** אמר לו (הקב"ה): כן.
- **אמר ליה: והא ישמעאל דאתגזר, (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק?** והרי ישמעאל שקיים ברית המילה (ועוד שעשה אותה בגיל שלוש עשרה), מדוע אין לו חלק בך?
- **אמר ליה: דא אתגזר כדקא יאות וכתיקונוי, ודא לאו הכי,** זה (יצחק) עשה את הברית כראוי, וזה (ישמעאל) לא עשה כראוי (ללא פריעה), **ולא עוד אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות לתמניא יומין ואלין רחיקין מני עד כמה ימים,** ולא עוד אלא אלו דבקים בי מגיל שמונה ימים ואלו רחוקים ממני כמה וכמה ימים.
- **אמר ליה: ועם כל דא, כיון דאתגזר, לא יהא ליה אגר טב בגיניה?** אמר לו (שרו של ישמעאל): ובכל זאת, כיון שהוא (ישמעאל) קיים ברית המילה, לא מגיע לו שכר טוב?

2. שכרו בזה העולם: ארץ הקודש

ווי על ההוא זמנא דאתיליד ישמעאל בעלמא ואתגזר. אוי לאותו זמן שנולד ישמעאל בעולם ונימול. **מה עבד קב"ה?** מה עשה הקב"ה? **ארחיק להו לבני ישמעאל מדבקותא דלעילא,** הרחיק את בני ישמעאל מהדבקות העליונה, **ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון.** ונתן להם חלק למטה בארץ הקודש בזכות ברית המילה שבהם[2].

3. מהי הסיבה?

וזמינין בני ישמעאל, למשלט בארעא קדישא, עתידים בני ישמעאל לשלוט בארץ הקודש[3] **כד איהי ריקניא מכלא,** כשהייתה ריקה מכל (יושב), **זמנא סגי,** זמן רב **כמה דגזירו דלהון בריקניא**

---

[1] מדהים לשים לב שהאימפריה העות'מאנית שלטה על ארץ ישראל כ-400 שנה! (מכיבוש הארץ בידי הסולטאן סלים הראשון ב-1516 עד שנת 1917 עם כיבוש הארץ בידי הגנרל הבריטי אדמונד אלמבי במלחמת העולם הראשונה).

[2] רמב"ם הלכות מלכים י, ח: אמרו חכמים שבני קטורה שהם זרעו של אברהם, שבא אחר ישמעאל ויצחק, חייבין במילה, והואיל ונתערבו היום בני ישמעאל בבני קטורה, יתחייבו הכל במילה בשמיני, ואין נהרגין עליה. (ע"פ מס' סנהדרין נט/א). (כלומר גוי שעובר על מצווה שאינה משבע מצוות בני נח, אינו חייב מיתה)

[3] פרקי דרבי אליעזר פרק ל: רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: חֲמִשָּׁה עָשָׂר דְּבָרִים עֲתִידִין בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. וְאֵלּוּ הֵן: יִתְּדוּ אֶת הָאָרֶץ בַּחֲבָלִים, וְיַעֲשׂוּ בֵּית הַקְּבָרוֹת לְמִרְבַּץ צֹאן אַשְׁפּוֹתוֹת, וְיִתְּדוּ בָהֶם וּמֵהֶם עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים, וְיִרְבֶּה הַשֶּׁקֶר, וְתִגֹּשׁ הָאֱמֶת, וְיִרְחַק חֹק מִיִּשְׂרָאֵל, וְיִרְבּוּ עֲוֹנוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, שָׁנֵי תוֹלַעַת כַּצֶּמֶר, וְיִקָּמֵל הַנֵּיָר וְהַקֶּלְמוֹס, וְיִפָּסֵל סֶלַע מַלְכוּת, וְיִבְנוּ אֶת הֶעָרִים הַחֲרֵבוֹת, וְיִפְּנוּ הַדְּרָכִים, וְיִטְּעוּ גִּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים, וְיִגְדְּרוּ פִּרְצוֹת חוֹמוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְיִבְנוּ בִּנְיָן בַּהֵיכָל.

וּשְׁנֵי אַחִים יַעַמְדוּ עֲלֵיהֶם נְשִׂיאִים בַּסּוֹף. וּבִימֵיהֶם יַעֲמֹד צֶמַח בֶּן דָּוִד ... וְעוֹד הָיָה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שָׁלֹשׁ מִלְחָמוֹת שֶׁל מְהוּמָה, עֲתִידִין בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים ... אֶחָד בַּיַּעַר בָּעֲרָב ... וְאֶחָד בַּיָּם ... וְאֶחָד בִּכְרַךְ גָּדוֹל שֶׁבְּרוֹמִי שֶׁהוּא כָּבֵד מִשְּׁנֵיהֶם ...

בלא שלימו כשם שברית המילה שלהם ריקה ואינה שלמה. **ואינון יעכבון להון לבנ״י לאתבא לדוכתייהו, עד דישתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל.** והם יעכבו את בני ישראל לשוב למקומם, עד שתכלה אותה הזכות של בני ישמעאל.

4. <u>מלחמות בין בני ישמעאל לבני אדום ״וארץ הקודש לא תימסר לבני אדום״</u>

וזמינין בני ישמעאל לאתערא קרבין תקיפין בעלמא, עתידים בני ישמעאל לערוך מלחמות גדולות בעולם, **ולאתכנשא בני אדום עלייהו** ובני אדום יתאספו כנגדם. **ויתערון קרבא בהו, חד על ימא, וחד על יבשתא, וחד סמוך לירושלם,** ויתעוררו ביניהם שלוש מערכות מלחמה: אחת על הים, אחת על היבשה, ואחת סמוך לירושלים, **וישלטון אלין באלין, וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום.** ואלו ימשלו באלו, אך ארץ הקודש לא תימסר לבני אדום.

5. <u>יקום עם מסוף העולם על אדום</u>

בההוא זמנא, יתער עמא חד מסיפי עלמא על רומי חייבא, ויגח בה קרבא תלת ירחין, באותו זמן, יתעורר עם אחד מקצות העולם על רומי הרשעה, וילחם בה שלושה חודשים, **ויתכנשון תמן עממיא, ויפלון בידייהו,** ויתקבצו שם עמים רבים, וייפלו בידם, **עד דיתכנשון כל בני אדום עלה מכל סייפי עלמא.** עד שיתאספו כל בני אדום עליה מכל קצווי תבל. **וכדין יתער קב״ה עלייהו.** אז יתעורר הקב״ה נגדם, **הה״ד: (ישעיה לד 6) כִּי זֶבַח לַה׳ בְּבָצְרָה. ולבתר דא, מה כתיב?** ואחר כך מה כתוב? **(איוב לח 13) לֶאֱחֹז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ. וישיצי לבני ישמעאל מינה** והקב״ה יכלה את בני ישמעאל (מן הארץ), **ויתבר כל חילין דלעילא** וישבור את כל הכוחות שלמעלה, **ולא ישתאר חילא לעילא על עמא דעלמא** ולא ייוותר כוח עליון השולט באומות העולם **אלא חילא דישראל בלחודוי,** אלא כוחם של ישראל בלבד, **הה״ד (תהלים קכא 5) ה׳ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ.**

6. <u>חתימה</u>

בגין דשמא קדישא בימינא, ואורייתא בימינא, מפני ששם הקודש בימין, והתורה בימין, **ועל דא בימינא תליא כלא,** והכל תלוי בימין **ותנינן דבעי לזקפא ימינא על שמאלא** ולמדנו שצריך להגביה את הימין על השמאל[4], **כמה דאוקמוה** כפי שנקבע **דכתיב** ונאמר **(דברים לג 2): מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. ובזמנא דאתי** ולעתיד לבוא (יתקיים): **(תהל׳ ס 7) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי, ובההוא זמנא** ובאותו זמן **כתיב (צפניה ג 9) כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים, שָׂפָה בְרוּרָה, לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה׳, לְעָבְדוֹ שְׁכֶם אֶחָד, וכתיב (זכריה יד 9): בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה׳ אֶחָד, וּשְׁמוֹ אֶחָד.**

ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן.

---

[4] שו״ע או״ח סי׳ צה ס״ג: מניח ידו על לבו כפותין, (פירוש כקשורין) הימנית על השמאלית, ועומד כעבד לפני רבו, באימה, ביראה ובפחד, ולא יניח ידיו על חלציו, מפני שהוא דרך יוהרא (וע״ל ריש סי׳ צ״ז).